

Οὗτοι οἱ κανίνες πολλάκις ἅμα τηρεῖσθαι ἐδύνανται· ἐπειδὴ τὰ πολλὰ συμβαίνει, τὴν ἀπλήν πρότασιν ἐκ τῆς συνθέτου μόνον πεφυκέναι ἐπάγεσθαι, καὶ τὴν ἐν γένει, μὴ προαποδειχθείσης τῆς κατ' αὐτὴν μερικωτέρας ὑποθέσεως, μὴ ἔχειν ἀναπτύσσεσθαι ἐπὶ γὰρ τῶν ἔτω συμβαινόντων, ἀμελεμένε τῶ ἐχάτε κανόνος, τῷ προτέτε δέον ἀκολουθεῖν.

§ 1100. Πολλὰ ἔχομεν παρ' Εὐκλείδη παραδείγματα, ἐν οἷς αὐτῶ τινὲς τάξεως παράβασιν κατηγόρησαν, μὴ καλῶς προσεχικότες δηλαδὴ τῇ τῶν κανόνων ὑπαλληλίᾳ, ἢν τηρητέον ἐπὶ τῆς τάξεως.

Κανὼν Ἰ.

§ 1101. „Μεθ' ἐκάστην τῶν προτάσεων, πρώτον ἀποδεικτέαι αἱ ἐξ αὐτῶν ἐκείνης ἐπομεναί· εἶτα αἱ πρὸς αὐτὰς ἀναφορὰν ἔχουσαι· ἔτω δὲ, ὡς αἰεὶ προηγείσθαι ὧν ἡ ἀναφορὰ σενωτέρη.

§ 1102. Τῶδε τῶ κανόνος τὸ μέρος τὸ δευτερον ἔτω νοητέον, ὡσεὶ χώραν ἔχειν μόνον ἐφ' ὧν ταῖς ἀμέσως δυσὶ προτέραις ἐκ ἀπομάχεται· εὐλόγως γὰρ Εὐκλείδης διέστησε τὴν ις. καὶ λβ. τῶ πρώτε τῶν σοιχείων, καὶ τοι λόγος ἐφ' ἐκατέρας, περὶ τῆς ἐκτὸς γωνίας τῶ τριγάνου.

§ 1103. Οὐ πολλή τις ἀπαντᾷ ἡ δυσχέρεια ἐπὶ τῇ φυλακῇ τῶνδε τῶν κανόνων. Κατ' ἀρ-

χαῖς μέντοι, ἕως καλῶς ἐθιωθῶμεν, συντελέσει
ἡμῖν εἰς πρᾶξιν τὰ ἐφεξῆς ἐπιβοηθήματα.

§ 1104. Σημειωτέον ἡμῖν, καὶ καλῶς διο-
ριστέον ἐκεῖνο, ὅπερ ἀναπτύξαι ἐπιχειροῦμεν,
διὰ τινος καταλόγου, ἐν ᾧ ἂν ἅπασα περι-
έχοντο αἱ ἀποδεικτέαι προτάσεις, συντόμως
ἐκδηλέμεναι ἢ μᾶλλον, ἀπλῶς ἐπισημαίμεναι.

§ 1105. Εἶτα ζητεῖν ὀφείλομεν τὰς λόγους
ἄπαιτας, δι' ὧν τότε ἡμῖν δοκῶν, ῥᾶτα πάν-
των, καὶ συντομώτατα, αἱ τοιαῖδε ἂν ἀπο-
δειχθεῖεν προτάσεις· ταυτὶ δὲ τὰ ἐπιχειρήμα-
τα, ἢτοι οἱ λόγοι, καινὰς τινὰς περιέχουσι
προτάσεις, ἄς ταῖς ἐπὶ τῷ καταλόγῳ προτέ-
ραις προσιδέμεναι δεῖ.

§ 1106. Εἶτα δὲ καὶ τὰς ἀρχαῖς, δι' ὧν
αἱ καινὰί αἱδε προτάσεις, εἴτε ἀμέσως, εἴτε
διὰ τῆς προίδε τῶν ἐπὶ τῷ καταλόγῳ προ-
τάσεων ἐπιφέρονται, προσσημειωτέον.

§ 1107. Τελευταῖον καὶ τὰ ἀσάφειαν ἔχον-
τα τῶν ὀνομάτων, παρασημειωτέα· ὥσπερ δὴ
καὶ τὰ αἰτήματα, καὶ τὰς ὑποθέσεις, εἰ καὶ
περὶ ὑποθέσεων ὁ λόγος (1079. 1081).

§ 1108 Πάντα τὰ ἔτιωσ ἤδη προσημει-
ωθέντα, διὰ τῶν ἐκτεθέντων κανόνων, εἰς
τάξιν ἀκτέον, ἔτω δέτοι, ὥστε περὶ ἐκάστη,
τὸν λόγον συνειδέμεναι, ἀνθ' ὅτε γε ὧδε μᾶλλον,
ἢ ὧδε, τότε ἢ τότε ἀναφέρομεν.

§ 1109. Τῶν πάντων ἔτιω διατεθέντων, ἀναπτυκτέον τὰ ἀπλάς σεσημειωμένα, ὅπερ ἦτοι συνεχεῖ λόγῳ, ἢ ὡς ἔθος τοῖς μαθηματικοῖς, ἐκ διαλειμμάτων ποιητέον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ΄.

Περὶ Μεθόδου τῆς Μανθανεῖν.

§ 1110. Μὴ οἴοντε εἶναι ἀνθρώπους δύο, τὴς ἀκριβῶς τὰς αὐτὰς ἔχοντας ιδέας διδοθῆαι, ἀναμφισβήτητον εἶναι. Εἴπερ γάρ, περὶ πάντων ἂν ἐπίσης τε καὶ συμφώνως ἐφρόνεν· εἰς δὲ, ἐν αἷς αὐτὸς ἔχει ιδέαις, ἐκείναις διορισθαι δύναται, ὧν ἄλλος τις ἀμοιρεῖ.

§ 1111. Περὶ τέτων ἀλλ' ἔν κρινεῖν ὀφείλει, ὅς τις ἀναπτίξαι τι τοῖς ἄλλοις ἐπιχειρεῖ, εἰ γὰρ ἔχει πασῶν ἔτος τῶν ιδεῶν διαμνημονεῦσαι, αἷς προσέχει ὑπὲρ ἀριθμὸν εἶσιν, ὡς κοινὰς τινὰς ἔσας καὶ πεπατημένας ὑποτίθησι καὶ τοῖς ἄλλοις προσιπτειν, ἀφορμῆς διδομένης· ἀλλ' ἐν τέτω τις ἀπάτη ἐμφιλοχαρήσειε. τὰ πολλὰ γὰρ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐκ ἀγνώμενα εἶναι πείθονται, ἅπερ αὐτοὶ καθ' ἑκάστην κατὰ γῆν φέρουσι.

§ 1112. Διὰ δὴ τέτο, τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὑποτιθέμενα, καὶ περ ἑυκρινῶς καὶ διακεκριμένως, ἐκ αἷς κατὰ τὸν αὐτὸν γῆν ἐκλαμ-

βάνονται παρὰ τῶν αὐτὰ διερμηνευόντων. Διὰ τῆτο ἐκ αἰεὶ ἔτοι ἀπασαν τὴν δύναμιν τῶν λόγων συνίασι. τίς δ' ὀριεῖ, ὅπερ κείται ἢ ἔλλειψις;

§ 1113. Διὰ τῆτο τὴν τῆ πράγματος γνώσιν πολλάκις θηρώμεθα, μόνον μετὰ τὸ ἐπαναλαβεῖν πλεονάκις τὴν ἔρευναν, ἢ μετὰ τὸ παραθέσθαι τὰς ὑπολήψεις διαφόρων συγγραφέων τῶν περὶ τῆ αὐτῆ, ἢτοι συμφωνούντων, ἢ διαφαινόντων. Πάντες γὰρ ἐν τῇ μέρει ιδεῶν τινῶν ὀλιγωρεῖσιν, ἃς ἤδη γνωρίμας ὑποτιθέασιν, ἀλλ' ἐ τῶν αὐτῶν οἱ πάντες ἔχαιριν διὰ τῆς παραθέσεως, ἀπάσας περιζόμεθα τὰς ιδέας, αἰ πρὸς ἐντελεῖ τῆ ὑποκειμένη κατανόησιν ἀναγκαῖαι εἰσίν.

§ 1114. Οὐ μὴν ἄλλοις ἂν ἔχοι, τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἡμῶν ἀναπτυσσόμενα συιέναι· δεῖ ἢ τῆς προβαλλομένης λόγος διὰ μελέτης σφίσιν, ὡς ἰδίως ἀποκαθιστῶν, ἔτωσ ὡσε τὰς ἃς περιζόμεθα γνώσεις, ταῖς ἄλλοθεν ποθεν ἡμῶν γνωσκομέναις, εἰς ἐν συνέρχεται.

§ 1115. Προβάλλεται μοι τις πρότασις ταύτης οἱ λόγοι ἰχυραῖμοι εἶναι δοκῶσι. ταύτην ἀποδέχομαι. Ἀλλ' ἐκ ἐννοῶ, ἀντιμαχομένην αὐτὴν εἶναι, τῇ ἢν περ ὡς ἀληθεῖ ἤδη προέχον. Ἀλλὰ γὰρ τὴν πρόσφατον προσέδοι ἐ δύναμαι, εἰμὴ τὴν πάλαι δόξαν, μετὰ πασῶν τῶν αὐτῇ συιαδουσῶν, κῦθις ἀνεξετάσω. Ὑπερσι τις ἀπάτη· πόθεν δὲ, καὶ ἐν τίνι; τῆτο δήπερ ὀριεῖσεν ἢ γῆν ἀμφισβητητέον (666).

Εἰ τέτοις τὸν νῦν προσεῖχον οἱ ἄνθρωποι, ἐκ ἂν τοσαύταις ἐνεδίδεν ὑπολήψεσι μαχομέναις τε καὶ ἀντιπιπτέσαις.

§ 1116. Πολλοὶ τῇ μνήμῃ μόνον ἐγκολάπτουσιν, ἅπερ ἀκέραια, ἅτε ἀναγινώσκουσιν· ἐπιχειρήμασι δὲ πολλαῖς χρωῦνται, ὧν τὸ ἀδυνάτῃ ἐν ἄλλαις ὑποθέσεσιν ἐπιγιγνώσκουσιν, ὅτε τὰς παραπλησιωτάτας μὲν τῶν λόγων, ἐν ἄλλῃ δέτῃ ὑποθέσει ἐνηρμοσμένους, ἀποβάλλουσι.

Ἄλλ' οἱ ἐφεξῆς κανόνες, οἷοι τε συντελεῖν εἰσὶ, παντὶ τῷ γνῶσιν ἑαυτῶν τῶν ὄντων ἀληθῆ πορίσασθαι ἀπεύδοντι.

Κανὼν Α΄.

§ 1117. „Ἐπειδὴν πρῶτον ἐπισημῆ τινὶ τὸν Νῦν ἀφοσιῶμεν, πρὸς πορισμὸν τῶν ἰδεῶν ἐπιπόνως ἀσπράσσειν ὀφείλομεν, ὅσα αὐτῇ ἀνήκουσιν εἰσὶ. καὶ διατάσσειν δὲ αὐτάς, ὡς ἂν ἄμεινον ἔχοι, ὥστε γενικὴν τινὰ καρπεῖσθαι ἰδέαν τῆ ὀλοχερῆς συλήματος.

§ 1118. Ἡ αὕτη δὴ ἡ πρώτη γνῶσις τῇ μνήμῃ κυρίως ἐστὶν ἀνήκεστα. Οὕτω γὰρ περὶ τῆς τῶν συλλογισμῶν σφρόδιότητος ὁ λόγος. Δι ἀναγνώσεως τὴν τοιαύτην γνῶσιν προσκτώμεθα, ἢ δι ἀκροάσεως τῶν διδασκόντων. καὶ τοι δὲ ἡ γνῶσις ἡδε μόνον ἰσορική ἐστὶν, δεῖ γεμὴν μετὰ ἀσπράσεως ἐπείγεσθαι, τὸν νῦν τῆ ἀναετύσσοντος ἡμῖν τὴν ἐπισημῆν θηρεῖσθαι. Οὐδὲ γὰρ ἀληθῆ ἄλλως ἐπισημῆν λαβεῖν ἂν ἐλπίζομεν, μὴ

τὴν κατὰ γένος ταύτην τῆ συστήματος ἐπι-
γνωσιν τῆ τῆ μνημοικῆ δυνάμει πρότερον ἀνα-
τυπωσάμενοι. Τῶ μέλλοντι οἰκοδομεῖν, πρὸ παν-
τὸς τὴν ὕλην παρασκευασέον ἐσίν.

Κανὼν Β΄.

§ 1119. „Μετὰ τὴν πρῶτον σημειωθεῖσαν,
„καὶ δευτέραν ἄλλην τῆς ἐπισήμης ποιητέον
„ἀνάκρισιν, ἐν ἣ τέσσε θεμελίως αὐτῆς δοκι-
„μασέον, καὶ τὸ κράτος τῶν λόγων διασαθ-
„μητέον. Ζητητέον δὲ ἄλλοθεν, καὶ ἅττα τέ-
„στοις ἂν ἔχοι ἀντιπροτείνεσθαι, καὶ ὅθεν αὐ-
„τοῖς μέζων ἰχὺς προσεθεῖη. Οὐδὲν τε ἐπὶ
„τῆς δευτέρας ταύτης ἐρεύνης, συγχωρητέον
„ἐπιχείρημα, εἰ μὴ κατ' ἐνάργειαν κατανοοῖτο
„ἢ δύναιμις.

§ 1120. Ὁ ταῦτα παραφυλαττόμενος,
ἐδένα εἰδέποτε λόγον ἐπὶ μιᾶς προσήσεται ὑπο-
θέσεως, ἢ ἂν ἐπὶ τινος ἄλλης ἀπώσαστο.

Κανὼν Γ΄.

§ 1121. „Προπορισάμενος δέ τις ἀσφαλεῖς
„τάς ἰδίας ἐπὶ τῆ προκειμένη ἐπισήμῃ, καὶ
„ἐπὶ ταῖς χέσεις ταῖς τέτων, ἢ ταῖς τῶν προ-
„τάσεων ἀλληλεσχίας, ἰδιαζόντως προσέχειν
„ὀφείλει, ὡς ἂν εὐτάκτως ἅπαντα διατάτ-
„τοι, καὶ οἷον ἴδιον ἑαυτῷ ποιήσῃε τὸ τῆς
„ἐπισήμης σύστημα.

§ 1122. Ἐπὶ τῆ τοιαῦδε διατάξει, εἰ ἐπὶ
τῆ ἀνωτέρω κεφαλαίᾳ ἀναπτυχθέντες κανόνες,
ὡς λίαν συντελέσασσι.

§ 1125. Ὁ τᾶδε τᾶ τρίτω κανόνι ἐπόμενος, ῥᾶτα διορίσει, τὶ μὲν βέβαιον, τὶδ' ἀβέβαιον ἐν τῇ ἐπισημῇ δίδοται, τότε ἐναργῆς εὐμαρῶς ἀπὸ τῆ ἀσφαῖς διαστήσει.

§ 1124. Ὁ ἔτως ἐπιμελῶς τὸν νῦν τῇ κατ' ἐπισημῇ γνώσει ἀφοσιούμενος, τὰς τῶν διαφορῶν ἐπισημῶν χέσεις ῥαδίως συνήσει, καὶ ὅσα οἶδεν, ἀλλήλοις τᾶ τοιούτω συνήρηται.

Κανὼν Δ΄.

§ 1125. „Καινὰς δὲ ἔπειτα ἐν ταύτῃ τῇ ἐπισημῇ ιδέαις προσεξειζόμενος, ἀνοίσει ταύτας, πρὸς αἷς χέσιν ἔχουσι.

Οὐδὲ γὰρ ἀπόχρη τὸ καινὰς ιδέαις προσεκησαῖται, τῇ ἐπισημῇ προσανηκέστας, ἢν περ θηρώμεθα. δεῖ δὲ φυλάττεσθαι καὶ τὴν ἀναφυομένην ἐντεῦθεν τῶν ιδεῶν σύγχυσιν, τῇ ἐν τῇ τέτων συναφείᾳ μετὰ τῶν ἄν πρῆτερον ἔχομεν.

§ 1126. Ἐπὶ τὸ σύστημα, ὃ κατὰ νῦν φέρομεν, τὰς καινὰς τῶν ιδεῶν ἀνάγοντας, τὸν ἐκείνη ἴδιον τόπον ἀπονέμειν χρεῖ. Ποιητέον δὲ τῆτο μετὰ ἀτενῆς τῆς προσοχῆς, δι' ἧς καὶ ἄλλα πολλάκις καινὰ συμβαίνει ἀνακαλύπτεσθαι.

Κανὼν Ε΄.

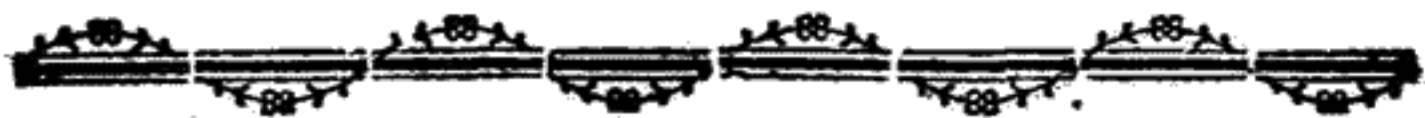
§ 1127. „Ἐτοιμῶς ἕκαστον ἔχειν χρεῶν τὴν ψυχὴν, πρὸς τὴν οἰασθῆν ἐξαπάτης ἐπανόρθωσιν.

§ 1128. Ὅσῳ ἂν ἐπιμελῶς προσέχοι τις τὴν ψυχὴν ἐπὶ τῇ τῶν πραγμάτων ἐρεύνη, ὀλοχερῆς ἐπισήμης προκειμένης, μόλις οἶοντε, τῇ δικαίᾳ προσοχῇ ἅπαντα διασαθμήσασθαι, ἢ τὸ πᾶσαν πάντῃ ἀπάτην διαφυγεῖν, κρείττον ἢ κατὰ ἀνθρώπον.

§ 1129. Συνεχῆς ἄρα καὶ ἀδιάλειπτος ἡ προσοχὴ ἐναπαιτεῖται. ἢ τῶν εἰς περιτροπὴν τῶν ἡμετέρων δοξασμάτων, ἢ κατασκευῆν τῶν ἐναντίων λεγομένων, τὴν ἐρευναν, εἰδέποτε παραιτεῖσθαι δεόν.

§ 1130. Οὐδέποτε τὴν ἀντιφερομένην διασαθμώμενοι δόξαν, πρότερόν τινα ἀποσυνβαλίζειν δεῖ, δι' εἰδέν ἄλλο, ἢ ὅτι τῷ καθ' ἡμᾶς εἴχ' ὁμολογεῖ συστήματι. Ἐρευνητέον δὲ τὰς θεμελίους τῆ ἐναντίου συστήματος, ὧν ἰχυρῶν ὄντων, ἢ τὸ ἀθενὲς τῆ ἡμέτερου συστήματος ἀποδεικνύντων, αὐτὸ τῆτο παραιτητέον.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΖΕΣΘΑΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Γενικά τινά περὶ τῆς συλλογισμῆς
καὶ τῶν ἐν αὐτῷ προτάσεων τε
καὶ ὄρων.

§ 1151. Ἐπὶ τῆς Κ΄ κεφαλαίας τῆς Λο-
γικῆς, διειλήφασμεν περὶ τῆς Συλλογισμῆς· εἶδο-
μεν δὲ τὸν συλλογισμόν χώραν ἔχειν, ὡς αἰσ-
ιδεῖται δύο, δι' ἰδέας μεσιτευσῆς παραβίβοντα,
ἢ δὴ παραθέσει τὸ ἐπιχείρημα συνίστασθαι ἐλέ-
γομεν.

§ 1152. Ἡνίκα τῆτο ἀπλέσεται πάντων
γίνεται, ὡς ἐν ἀριθμ. 697 ἐκτέθεται, τὸ
ἐπιχείρημα **Συλλογισμὸς** καλεῖται, ἀπ-
λῶς τε καὶ τέλειος.

Εἴρηται δὲ, ἢ ἰδιάξουσάν τινά τέχνην εἶναι,
τῆς διαμορφώσεως τῶν ἐπιχειρημάτων, ἢ τῆς
τῆς ὅπως ἔχει δυνάμεως αὐτὰ, ἐπικρίσεως.
τῆς δὲ τέχνης ταύτης, καὶ σύντομος τις ἡμῖν
ἐπήγγελται (711) ἐκθεσις· ἣν ἤδη παρέχομεν.

§ 1153. Διαληπτέον δὲ πρῶτον περὶ τῆς
Συλλογισμῆς τῆς τελείας· εἶτα ἢ περὶ

τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἤτοι περὶ τῶν
Συλλογισμῶν τῶν ἀτελεσέρων.

§ 1134. Ἐπὶ τῷ Συλλογισμῷ τρεῖς εἰσὶν
 ὄροι **Μείζων**, **Ἐλάσσων** καὶ **Μέσος**.
 καὶ ὁ μὲν, καὶ **Μείζον**, λέγεται **Ἄκρον**,
 ὁ δὲ **ἄκρον**, ὁ δὲ ἀπλῶς, τὸ **Μέσον**.

§ 1135. Ἐν τῷ συλλογισμῷ καὶ τρεῖς αἱ
 προτάσεις, ἡ μὲν **Μείζων**, ἣτις καὶ ἀπλῶς
 πρότασις καλεῖται ἢ δὲ **Ἐλάσσων**,
 ἣτις καὶ πρόσληψις λέγεται καὶ αὐταὶ αἱ
 δύο, καὶ προκείμενα ἀκέραια. Ἡ δὲ τρίτη
 ἐστὶ τὸ **Συμπέρασμα** ὅρα περὶ τέτων
 ἀπάντων (697 — 701).

Ἴνα δὲ τὰ ταῖς προτάσεσι τῶν ἐπιχειρη-
 μάτων ἀνήκοντα ἀναπτύξωμεν, τοῖς ἐν τῇ Λο-
 γικῇ περὶ τῶν προτάσεων προληφθεῖσι, καὶ
 ἕτερ' ἄττα ἤδη ἡμῖν προθετέον.

§ 1136. Τῇ ποσότητι καὶ τῇ ποιότητι προ-
 σέχοντες τῶν προτάσεων, εἰς τέτταρας αὐ-
 τὰς διαιρεμένας κλάσεις κατείδομεν (419).
 Ταυτὶ δὲ τὰ τέτταρα εἶδη σημαίνεται διὰ τῶν
 σοιχείων **Α Ε Ι Ο**.

§ 1137. Τὸ μὲν **Ξ**ν **Α**, τὴν καθόλου κατά-
 φασιν δηλοῖ τὸ δὲ **Ε**, τὴν καθόλου ἀπόφασιν,
 τὸ δὲ **Ι**, τὴν μερικὴν κατάφ. τὸ δὲ **Ο**, τὴν
 μερικὴν ἀπόφ.

§ 1138. Ἡ καθόλου πρότασις τὴν ἐπὶ μέρους περιέχει τῆς αὐτῆς φύσεως. Ἐν ἄλλοις τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τινὲς περιέχονται. ἢ μὲν Α περιέχει τὴν Ι, ἢ δὲ Ε τὴν Ο.

§ 1139. Ὁ κανὼν ἕτος ταῖς μὲν καταφασκεύσαις προσεμοζόμενος, λέγεται τὸ κατὰ πάντος λεγόμενον· ταῖς δὲ ἀποφασκεύσαις, τὸ κατὰ μηδενός.

§ 1140. Τῷ καθόλου, ἢ ἐν μέρει τὸ ὑποκείμενον εἶναι, τὸ καθόλου τε καὶ ἐν μέρει τῆς προτάσεως ἠετηῖθαι, ἐκ τῶν εἰρημένων (414. 415) ἔπεται.

§ 1141. Τῆς ἄρα καθόλου τὸ ὑποκείμενον καθόλου καὶ τῆς κατὰ μέρος, κατὰ μέρος.

§ 1142. Παρὰ ταῦτα, τῆς καταφασκεύσεως τὸ κατηγορεύμενον εἰς ἐπὶ μέρους· εἰδέποτε γὰρ, ἢ μέρος, ἢ κατάφασις τῷ κατηγορευμένῳ ὀφραῖ. Πᾶς ἄνθρωπος ζῆ. εἰ περὶ ζωῆς ἀπάσης ὡδε ὁ λόγος.

§ 1143. Τὸ κατηγορεύμενον τῆς ἀποφασκεύσεως, αἰ καθόλου. ἀπὸ γὰρ τῷ κατηγορευμένῳ, ἕσον ἐγχωρεῖ ἐκτεινόμενος.

τὸ ὑποκείμενον ἀφίεται. τὸς ἄνθρωπος ἐκ ἐστὶ
λευκός. περὶ πάσης ἄδε ὁ λόγος λευκότητος.

Ἐκ τούτων τὰ ἐξῆς συμπεραίνεται.

§ 1144. Τῶν προτάσεων, τῆς μὲν καθόλου
ἀποφασκῆς, μόνης, ἄμφω οἱ ὅροι καθόλου
(1141 — 1143).

§ 1145. Τῆς δὲ ἐν μέρει καταφασκῆς μό-
νης, ἄμφω ἐπὶ μέρεσ (1141 — 1142).

§ 1146. Τῆς δὲ δὴ καθόλου καταφασκῆς,
ἢ τῆς ἐν μέρει ἀποφασκῆς, ὁ μὲν καθόλου,
ὁ δὲ μερικός. ἄμφω δ' ἐχί (1144. 1145).

§ 1147. Καὶ ἡ μὲν καταφασκῆς, ἢς ὁ
ἕτερος ἕρος καθόλου, καθόλου (1141. 1142).

§ 1148. Ἡ δὲ ἀποφασκῆς, ἢς ὁ ἕτερος
μόνον καθόλου, ἐπὶ μέρεσ (1141. 1143).

Ἐκ τῶνδε δὴ τῶν προτάσεων τὰς κανόνας
ἐπιφέρομεν, δι' ὧν διορίζομεν, εἴπερ τὸ τῶ συλλο-
λογισμῶ συμπέρασμα ἐκ τῶν προτεθέντων συμ-
βαίνει, καὶ ἐξ ὧν διδασκόμεθα, τίποτε ἐν
τῇ τῶ συλλογισμῶ κατασκευῇ παρατηρητέον
ἐστὶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν κανόνων τῶν συλλογισμῶν.

§ 1149. Ἐν τῷ τῶ συλλογισμῶ συμπερασ-
ματι, τὸ μείζον τῶν ἄκρων, ἐπὶ τὸ ἔλαττον

ἀναφέρεται. ἵνα δὲ τῆτο γένηται, ἐν μὲν τῇ μείζονι προτάσει, τῷ μείζονι ἄκρῳ τὸ μέσον παρατίθεται, ἐν δὲ τῇ ἐλάσσονι, τῷ ἐλάσσονι (697).

Τῶν δὲ τοιῶνδε παραθέσεων κανόνες οἱ ἑφεξῆς.

§ 1150. „Α΄. Ἐπὶ παντὶς Συλλογισμῶν τρεῖς μόνον ὄροι εἰσὶν, ὧν ἕκαστος δις μόνον παραλαμβάνεται (713. 1149). ὡς ἐπὶ τῶν τριῶν προτάσεων ἕξ ἀριθμεῖσθαι ὄρους.

§ 1151. „Β΄. Τὸ μέσον, εἰς ὅλον, ἔτε μέρος εἴσισι τὸ συμπέρασμα.

§ 1152. „Γ΄. Τὸ μέσον ἀπαξ γῶν καθόλου ληπτέον (714).

§ 1153. „Δ΄. Οἱ τῆ συμπεράσματος ὄροι, εἰ κατὰ μείζονα τὴν ἕκτασιν ἐν αὐτῷ ἐκληπτέσι, ἢ ἐν ταῖς προκειμέναις.

Τετέσι τὸν ἐν τῇ προκειμένη κατὰ μέρος ὄρον εἰ χρὴ καθόλου λαμβάνειν ἐν τῷ συμπεράσματι. τὸ γὰρ συμπέρασμα μόνον τὸ ἐν ταῖς προκειμέναις παρατεθὲν τῷ μέσῳ περιέχειν δύναται (708).

§ 1154. Παρατηρητέον δὲ, ὡς εἰάν τὸ ἐλάττον ἄκρον τῆ συμπεράσματος ἐν τῇ ἐλάττονι καθόλου ἢ, ὅτι δήποτε περὶ αὐτῆ δεικνυται, εἰδὲν μᾶλλον τῆτω ἢ ἐκείνῳ τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν ἀνάγεσθαι δεῖ· ἐπειδὴ δὲ ὑπέκειται ἐν τῷ συμπεράσματι, τὸ καθ' εἰ ἢ κατὰφασιν, ἢ ἀπόφασιν γίνεται, καθόλου ἄρα ἔσαι καὶ